

Què hem
de fer amb
els residus?

Exposició en l'Any Puig i Cadafalch 12 ■ Salvador Cardús reflexiona sobre el nacionalisme 15 ■ Pràctiques externes, una bona oportunitat? 19 ■ Curar-se en salut al dispensari 22 ■ La intel·ligència dels ordinadors 26 ■

EL CAMPUS de l'Autònoma

NÚM 8

MARÇ 2001

3 L'Autònoma incentiva programes per reduir els residus que genera el campus.

8 Lluís Ferrer reflexiona sobre ciència, tecnologia i innovació.

12 Una exposició commemora l'any dedicat a l'arquitecte Puig i Cadafalch.

15 El sociòleg Salvador Cardús parla sobre immigració, nacionalisme i intel·lectualitat.

19 Les pràctiques externes, una ocasió per apropar-se al món laboral.

26 Intel·ligència artificial, els ordinadors que pensen.

28 Artistes que exposen fora dels circuits habituals.

Reciclar per no embrutar

L'eliminació dels residus, tant domèstics com industrials, ha estat una de les principals preocupacions de la societat en el darrer decenni, des de que s'ha pres consciència de la necessitat de preservar l'entorn. Encara que tard, bona part de les institucions públiques (Generalitat, ajuntaments, diputacions) de-
bre tot publicitaris, hàbits, perquè el
una opció espon-
vant l'altra alter-
per tant, degradar
La Universitat, in-
diquen esforços, so-
en canviar els nostres
fet de reciclar sigui
tània, preferible da-
nativa: embrutar i.
la naturalesa.
trincada a la societat,
ha estat pionera en molts programes que tenen com a finalitat reduir els residus que generem en les nostres activitats professionals i d'oci. En el reportatge de la següent pàgina s'expliquen els plans que s'han posat en marxa per eliminar de forma racional les deixalles i contribuir a la seva disminució. Unes iniciatives que han estat ben rebudes per tota la comunitat universitària, en especial la que incentiva l'ús dels envasos reutilitzables en els bars.

s necessari començar a reduir el consum i ser més solidari perquè els recursos són exhauribles

Les campanyes són imprescindibles però cal anar més enllà. És necessari començar a reduir el consum i ser més solidari amb les generacions futures perquè els recursos són exhauribles. De res serveix beure el cafè en got de vidre si després malbaratem l'aigua, tornem a casa en cotxe, sense compartir-lo, i comprem de forma compulsiva.

■ **DIRECTOR** Antoni Castel. **SUBDIRECTORA** Pepa Badell. **REDACTORA EN CAP** Maria Rosa Martínez. **CONSELL DE REDACCIÓ** Manuel López, Antoni Merino, Jaume Soriano, Darío Giménez, Paco Elvira. **REDACCIÓ** Vicent Canet (Opinió), Joana Panadés (Reportatges), Laia González i Loli Jiménez (Notícies), Jorge Gómez i Jordi Castroviejo (Entrevistes), Montse Roig (Cultura), Sara García (Noves Tecnologies), Josep Maria Figueres i Amanda Bassa (Llibres). **FOTOGRAFIA** Paco Elvira, Matías Escudero, Oriol Gironès. **DISSENY** Pepa Badell. **MAQUETACIÓ** David Campos, Eva Vicens. **EDICIÓ** Amanda Bassa, Olga Armengol. **FOTO PORTADA** Matías Escudero. **PUBLICITAT:** _revcampus@kane.uab.es

ADREÇA Facultat de Ciències de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Cerdanyola 08193 Barcelona. **TELÈFON** 935813288 **FAX** 935812005 **E-MAIL** _revcampus@kane.uab.es **EDITA** Facultat de Ciències de la Comunicació, UAB **PREIMPRESSIÓ I FOTOLITS** RGB, S.L. **IMPRESSIÓ** Gràfiques Terrassa, S.A.

Cap a un **campus** més sostenible

MATÍAS ESCUDERO

Més de 9 tones diàries de brossa en jornada lectiva és el que generen les 40.000 persones que conviuen diàriament a la UAB. A més dels residus habituals, com paper, cartró, piles, vidre, envasos i matèria orgànica, es generen altres restes que provenen, principalment, de les facultats de ciències: residus especials de laboratori o restes animals.

Una bona organització en la gestió de les deixalles i una forta conscienciació són elements imprescindibles per tal d'aconseguir un campus més sostenible.

L'activitat diària de la comunitat d'estudiants, professors i personal d'administració i serveis del campus de la UAB genera diversos tipus de residus. La seva gestió i recollida selectiva es va iniciar a principis dels anys noranta. Va ser aleshores quan es va impulsar la creació de l'Oficina de Seguretat i d'Higiene Ambiental (OSHA). Aquesta institució ha permès potenciar diversos aspectes de política ambiental i de prevenció de riscos laborals. Una de les iniciatives més destacades de l'OSHA ha estat la implantació del projecte Residu Mínim.

Aquest projecte, que consta de diverses fases, es va engegar l'any 1995 des de la universitat en col·laboració amb altres entitats. Pretenia establir uns circuits de recollida de sòlids,

minimitzar els residus que es generen a la UAB i aconseguir una conscienciació social sobre el tema dels residus i el medi ambient.

Canvi en el sistema de recollida de residus

Ja des de la segona fase del projecte, a partir del 1996, la recollida de residus va canviar substancialment. Des d'aleshores, s'ha aconseguit una important millora en els resultats. La recollida del paper ens pot servir per un exemple de les repercussions de Residu Mínim. Abans del 1995, el paper es recollia en els contenidors iglú de color blau que estan distribuïts arreu del campus. Des del projecte, es duu a terme una recollida interior setmanal. Es van repartir unes papereres de

cartró als despatxos, per donar més facilitats a l'usuari i també es van col·locar les papereres blaves de plàstic als passadissos de les facultats. D'aquesta manera, s'ha arribat a multiplicar per vuit el nombre de paper recollit a la universitat. El vidre també es recollia en els contenidors d'igllú, els de color verd. No es va canviar el sistema, però es va ampliar el nombre de punts de recollida i es van lliurar bidons als centres productors. El servei de neteja s'encarrega de traslladar el vidre recollit als contenidors verds i l'empresa concessionària el recull per fondre'l i fabricar vidre de nou. Per a les piles i els envasos també s'ha instaurat una xarxa de contenidors que són buidats periòdicament per empreses especialitzades en el tractament d'aquest tipus de residus.

Una deixalleria neta i tranquil·la

Amb el projecte es va sistematitzar la recollida d'alguns materials que, fins aleshores, no tenien un sistema de recollida establert. És el cas dels fluorescents i les bombetes halogenades, que primer anaven a parar a una planta de tractament i ara es dipositen a la deixalleria. A més de les iniciatives promogudes per la universitat, altres empreses contribueixen en la recollida dels residus que es generen al campus.

Abacus s'encarrega dels cartutxos d'impressora i dels tòners. Els recull a la botiga de la plaça Cívica i els emmagatzema en una nau que la cooperativa té a Rubí. A partir d'aquí, una empresa especialitzada recull el material i el tracta adequadament.

La Farmàcia de la plaça Cívica centralitza la recollida de medicaments. Farmacèutics Mundi tria els medicaments que arriben a la farmàcia i els distribueix segons el seu estat. Els que han

caducat es lliuren a una planta de tractament i els que encara es poden aprofitar s'envien a projectes de cooperació pel desenvolupament.

Ara fa poc més d'un any, van entrar en funcionament la nova deixalleria del campus de la UAB, situada al darrere del pàrquing de Ciències. Les instal·lacions estan dividides en diferents zones: una per a contenidors grans, on es dipositen materials com runes, poda, ferral·la o fusta; una altra per a contenidors petits, on es pot deixar roba i envasos de vidre; una zona coberta d'emmagatzematge de residus especials i, per últim, la borsa de material reutilitzable.

Miguel Ángel López, encarregat de la deixalleria del campus, afirma que aquests tipus d'equipaments no estan massa ben vistos. "La gent desconeix que

Una altra iniciativa per la reducció de residus és la d'impulsar l'ús del mateix got durant el dia de la Festa Major de l'Autònoma.

aquestes no provoquen ni males olors ni sorolls. Haurien d'estar situades als centres urbans per facilitar-ne l'ús", assegura.

Tot i que Cerdanyola del Vallès ja disposava d'un centre de recollida selectiva d'aquest tipus, l'ajuntament es va posar d'acord amb l'Autònoma per construir-ne un altre. Helena Martí, del departament de Medi Ambient de l'ajuntament de Cerdanyola, afirma que aquest nou centre era necessari a causa del gran volum de residus que es generen al campus. Però, a més d'estar al servei de la comunitat de la UAB, la deixalleria està oberta a tots els ciutadans dels municipis dels voltants.

En el marc del projecte Residu Mínim, la deixalleria del campus consolida la recollida selectiva en origen de les deixalles i actua com a centre de transferència dels residus recollits, tot facilitant

MATÍAS ESCUDERO

tant-ne la gestió i la recuperació. La deixalleria ha activat la recollida selectiva dels residus que, fins ara, no tenien cap procediment específic. És el cas dels residus domèstics com ara roba, embalatges plàstics, material obsolet, productes especials dels serveis de manteniment i dels serveis de restauració, residus de jardineria, etc.

Material reutilitzable

Quan un material arriba a la deixalleria pot tenir dues vies: ser traspassat a un altre centre de gestió de residus específics o ser reutilitzat. Des de fa poc existeix una borsa de material reutilitzable que permet tant deixar com recollir els residus d'aquesta instal·lació que puguin ser reutilitzats.

Taules, frigorífics vells i material informàtic estan entre els elements més sol·licitats. Qual-

La UAB va ser pionera en iniciar la gestió dels residus especials l'any 1990 i, des d'aleshores, hi ha una normativa interna.

sevol persona pot obtenir aquests materials després d'omplir una sol·licitud.

A banda de tots aquests residus, que serien equiparables als que es generen en una ciutat, l'Autònoma produeix un seguit de residus particulars que provenen de les activitats de docència i d'investigació de les diferents facultats.

A Ciències, Veterinària i Medicina trobem els residus especials de laboratori. La UAB va ser pionera en iniciar la gestió dels residus especials l'any 1990. Des d'aleshores, hi ha una normativa interna establerta que proposa una adequació progressiva de les instal·lacions i, a més, s'ha introduït la recollida selectiva als laboratoris. En aquesta recollida als laboratoris es diferencien els grups genèrics de substàncies per tal d'aconseguir una millor funcionalitat. La

responsable de la gestió de residus a Veterinària, Rosa Armengol, ens explica el procediment: "Normalment cada laboratori guarda els seus residus fins el dia de la recollida, que es fa un cop cada dos mesos en dos punts del centre.

Fins aleshores els residus es guarden en garrafes etiquetades i classificades. Després l'empresa especialitzada s'encarrega de traslladar aquests residus a una planta inertitzadora."

La facultat de Veterinària produeix un altre tipus de residus especials: els animals. Una empresa gestora autoritzada per la Junta de Residus de la Generalitat de Catalunya s'encarrega del tractament d'aquest tipus de residus que provenen de la granja i l'hospital veterinari.

D'altra banda, l'empresa EN-RESA és l'encarregada del tractament dels residus radioactius

■ **Residu Mínim pretén establir circuits de recollida de sòlids, minimitzar els residus i fer conscienciació social sobre els residus i el medi ambient**

■ **El 1997, sota el lema *El got més d'un cop* es va impulsar la utilització d'un sol got per a tota la Festa Major**

des del 1995. En quatre anys, fins el 1999, s'han generat i tractat un total de 3,5 m³ d'aquests residus, provinents de la recerca i docència que es duu a terme a la universitat.

Darreres actuacions

El projecte de Residu Mínim es tanca aquest any amb una aplicació total de la recollida selectiva al campus i el funcionament de la deixalleria. Les darreres passes del projecte són la implantació de mesures de reducció d'envasos als bars i la separació en origen de la matèria orgànica. Per anar introduint el canvi d'envasos, s'han distribuït màquines de *vending* que ofereixen les begudes en envasos reutilitzables.

Actualment, un 75% dels punts de venda de begudes del campus serveixen les begudes en vidre reutilitzable. Una vegada consumides, els clients han de dipositar les ampolles buides en les màquines recuperadores.

Abans que acabi aquest curs, els bars i restaurants de la universitat també serviran les begudes en envasos reutilitzables. S'establirà un sistema de retorn que beneficiarà econòmicament el client. Quant a la matèria orgànica que es genera en els establiments de restauració, es recull en les diverses facultats i es trasllada a la planta de transvasament a Sant Adrià del Besòs. Posteriorment, passa a la planta de compostatge de Castelldefels.

Reticències amb el nou sistema

El nou sistema de recollida selectiva de la matèria orgànica no ha estat massa ben rebut pels empleats dels serveis de restauració. L'encarregat del bar Ciències de la Comunicació, Àngel Leiva, ho confirma: "Ens suposa una feina extra important que ens entreté i que està mal pagada. S'han de posar les restes en bosses separades, després en

contenidors separats i tot això ens fa perdre temps i no agrada als treballadors".

L'OSHA és conscient de les reticències que ha causat la implantació de la recollida selectiva, però afirma que els esforços que fan no són una càrrega, sinó que els serveixen per preparar-se per al futur.

A més del projecte Residu Mínim, l'Oficina de Seguretat i d'Higiene Ambiental ha dut a terme altres iniciatives encarades a la reducció de residus. Aquest any, a la Festa Major, s'ha repetit l'experiència del got de l'Autònoma, que va començar l'any 1997. Sota el lema *El got més*

El projecte Residu Mínim facilita la recollida de materials que, no tenien un sistema de recollida establert

d'un cop s'impulsa la utilització d'un sol got per a tot el dia. D'aquesta manera, es redueix notablement la utilització de gots de plàstic d'un sol ús. La iniciativa va tenir, ja des del primer any, una magnífica acollida entre els usuaris. La idea s'ha extès arreu i ja són molts els municipis que ofereixen aquests tipus de gots en les seves festes. Una altra de les iniciatives que s'està impulsant actualment és el projecte de gestió integral de residus que consisteix en la identificació, classificació, quantificació i documentació dels residus produïts en cada centre universitari. Aquest estudi

El projecte de gestió integral de residus consisteix en la identificació, classificació, quantificació i documentació dels residus produïts en cada centre universitari.

MATÍAS ESCUDERO

■ **La política ambiental de la universitat ha de ser un punt de referència per a altres comunitats**

■ **Els equipaments per a deixalles no estan massa ben vistos; molta gent desconeix que no provoquen ni males olors ni sorolls**

JAVIER CALVO

vol aconseguir un millor resultat en el tractament dels residus i compta amb suport tècnic i econòmic d'una empresa líder en la gestió de residus.

Finalment, i de cara a actuacions futures, el Centre d'Estudis Ambientals està treballant en l'elaboració de l'Agenda 21 de la universitat. Els objectius generals d'aquest document són fonamentalment els següents: elaborar una anàlisi integral de la problemàtica ambiental del campus, definir línies d'actuació en relació a la seva sostenibilitat, impulsar programes d'investigació interdisciplinària i afavorir l'intercanvi científic d'infor-

Les iniciatives pretenen educar i fomentar els valors de respecte al medi ambient, per tal que s'estenguin a tota la societat.

mació amb altres institucions. En aquest procés, es pretén involucrar tots els agents de la comunitat universitària: estudiants, professors, personal d'administració i serveis externs. Des dels diferents òrgans i institucions competents en matèria de medi ambient s'està treballant per aconseguir la protecció ambiental i un desenvolupament més sostenible.

Ara bé, tots els esforços de les institucions no són suficients si no hi ha una resposta per part de la comunitat universitària. L'educació i conscienciació socials són molt importants en aquest aspecte. Per això, les ini-

ciatives abans esmentades pretenen educar i fomentar els valors de respecte al medi ambient, per tal que, més endavant, s'estenguin a tota la societat.

La política ambiental de la universitat ha de ser un punt de referència per a altres comunitats. Tal com diu el tècnic de l'OSHA, Paco Muñoz: "Si estem pregonant des de la universitat uns valors, fem-los realitat! Hem de demostrar que la vida quotidiana al campus pot ser una mica diferent i que es pot exportar" ■

**Aroa Casas
Marta Pagès**

■ **Lluís Ferrer**
Vicerector
adjunt del rector

MATÍAS ESCUDERO

Ciència, tecnologia i innovació

Després de segles de convivència més o menys estreta, ciència i tecnologia han vist consumat el seu matrimoni en els marbres del nou ministeri de Madrid. Contemporàniament, tots els plans de recerca són batejats de nou com a plans de R+D+I, on la "i" (que s'afegeix a la R de Recerca i a la D de Desenvolupament) vol dir "innovació" o "innovació tecnològica" i els discursos dels polítics cada cop fan més èmfasi en la innovació i menys en la investigació bàsica. I creix entre els investigadors i investigadores el desconcert. S'ha acabat el finançament per la "ciència bàsica"? Han de canviar d'activitat i trajectòria els grups dedicats, fins ara, a la recerca bàsica? N'hi ha prou amb una mica de maquillatge per que un projecte es pugui considerar "d'innovació"?

Penso que és bo que reflexionem una mica sobre el que són ciència, tecnologia i innovació per tal de respondre aquests interrogants. La doctrina oficial diu que tecnologia i innovació tecnològica no són més que "ciència aplicada". La ciència bàsica, que es materialitza en forma de publicacions científiques, es concreta posteriorment en forma d'aplicacions tecnològiques (patents, nous productes, nous serveis).

A Europa –diuen els nostres polítics– som bons en ciència bàsica però, com a alguns equips de futbol, ens falta "concretar", fallem en desenvolupament i tecnologia. Convé, doncs, que grups de recerca dedicats a la recerca bàsica, es dediquin també a la innovació tecnològica. La Unió Europea, per exemple, preconitza que els projectes d'investigació segueixin l'anomenat *problem solving approach*, és a dir, integrin la ciència bàsica, la ciència

aplicada i la innovació necessàries per resoldre un problema.

Cal que ens demanem, és això possible? Poden els grups de recerca passar de fer investigació a fer innovació tecnològica? És possible integrar en un sol projecte ciència bàsica i innovació? És la millor forma de fer progressar el país?

En primer lloc hauríem de fer una ullada a les relacions entre ciència i tecnologia al llarg de la història. I conclourem que, lluny de haver mantingut una relació

íntima i unidireccional (de ciència a tecnologia), les seves relacions han estat complexes i canviabls al llarg del temps. De fet, com emfasitza Sánchez Ron en el seu interessant assaig *El siglo de la ciencia* "...fins a la segona part del segle XIX les innovacions tecnològiques importants quasi mai provingueren de la ciència".

ha acabat el finançament per la "ciència bàsica"? Han de canviar d'activitat i trajectòria els grups dedicats, fins ara, a la recerca bàsica?

Tot i que ocasionalment, algun "científic" va fer incursions en la tecnologia, els que van fer veritables contribucions al desenvolupament tecnològic foren els mestres d'oficis, els artesans, i els "inventors".. No era "ciència aplicada", però era tecnologia. El mateix raonament es troba en el clàssic de John D. Bernal *Historia Social de la Ciencia*: innovacions tècniques d'enorme valor per a la humanitat no han partit de la ciència o d'avenços científics previs. Aquest és el cas del foc, els teixits, la roda o la nau.

De fet, els exemples inversos, en els quals la tecnologia ha generat coneixement científic són nombrosos. Així, és freqüent que es contempli la revolució industrial com una aplicació dels principis energètics que subministrava la física, però, en realitat, hem de recordar que la màquina

de vapor va ser anterior a la creació de la ciència que va formalitzar els principis en els quals es fonamentava el seu funcionament: la termodinàmica.

La teoria de la evolució d'en Darwin constitueix un exemple molt il·lustratiu. Tothom concep la teoria com resultat dels famosos estudis de camp que ell duqué a terme durant el seu viatge a bord del *Beagle*. Oblidem sovint, però, que una important font d'inspiració foren les experiències

de cria i selecció de races i varietats de plantes i animals. Així, el capítol I la seva obra magna *L'origen de les espècies* du per títol *Variació en estat domèstic* (l'exemple que s'analitza amb major profunditat és el de les races de coloms) i en ell queda ben palès que la selecció i millora d'es-

pècies domèstiques es venia fent amb èxit des de feia molt temps. Sense doctrina ni metodologia científica. De fet, el propi Darwin admet que "les lleis que regeixen l'herència són, en la seva major part, desconegudes". No es va esperar elaborar el cos doctrinal de la genètica per innovar en ramaderia i agricultura.

És cert que en els darrers anys ha hagut un gran apropament entre ciència i tecnologia i que ara, el progrés científic és el principal motor de la innovació i avenç tecnològic; fet aquest molt positiu i que s'ha de potenciar. Però no oblidem que ni això sempre ha estat així, ni aquesta és l'única relació entre ciència i tecnologia.

També des del punt de vista epistemològic ciència i tecnologia són molt diferents.

La ciència cerca, en primer lloc, la explicació de l'univers. Cerca paradigmes d'elevat valor explicatiu, independentment de llur complexitat i de llur aplicabilitat. Per contra, la tècnica vol resoldre problemes concrets, introduir de forma immediata millores en la vida de les persones.

La ciència avança aprofundint en certs àmbits concrets, guiada pels coneixements previs i per l'ànsia de conèixer. La tècnica progressa de forma més o menys horitzontal, a tots els àmbits, moguda per les necessitats quotidianes. Finalment, existeix un parany amb el terme innovació. Hi ha innovació de caràcter tecnològic, però també hi ha innovació que no té res a veure ni amb la ciència ni amb la tecnologia. Innovació empresarial lligada a la publicitat, a la internacionalització, a la política de preus o al disseny.

S hauria d'entendre que la recerca científica i la innovació i desenvolupament tecnològic són activitats diferents

I progrés científic és el principal motor de la innovació i avenç tecnològic; fet aquest molt positiu que s'ha de potenciar

Així doncs, penso que es necessari fer separacions nítides. En primer lloc, no s'han de comptabilitzar com a R+D totes les accions d'innovació. És evident que cal incentivar la innovació empresarial, però tota innovació no lligada al desenvolupament tecnològic no s'hauria de pagar amb els pressupostos de R+D ni s'hauria de comptabilitzar com inversió en R+D.

En segon lloc s'hauria d'entendre que la recerca científica i la innovació i desenvolupament tecnològic són activitats diferents, per la seva història i origen, per la seva metodologia i per la seva finalitat. Les dues són necessàries i les dues han de rebre impuls i finançament, però no és lògic que un mateix projecte contingui autèntica recerca bàsica original i també les seves aplicacions concretes.

Ni sembla fàcil que un grup d'investigació entrenat en els raonaments científics rigorosos faci també de forma simultània i habitual innovacions tecnològiques. I molt menys que faci les dues activitats de forma excel·lent. Això pot passar, però serà més aviat l'excepció que no pas la regla. Donat que la recerca científica genera resultats "tangibles" a mig termini, és comprensible la inquietud dels polítics per accelerar tot el procés, en especial els beneficis pel teixit empresarial de la recerca. Però és dubtós que aquesta sigui una bona estratègia a mig i llarg termini.

El millor fóra que els científics es dediquessin a generar bona ciència i que els enginyers i els grups d'innovació s'encarreguessin de la transferència i de l'aplicabilitat; de la gènesi de nous productes i serveis. Per ventura, si demanem que tothom faci de tot, acabarem per fer-ho tot malament.

I això resultaria letal, en especial, per a la recerca bàsica. Perquè, al cap i a la fi, la innovació mediocre pot existir, però no crec que es pugui parlar de "ciència dolenta". I no oblidem que la descoberta dels problemes és molt més important que la trobada de solucions. De fet, mentre que les solucions poden aconseguir-se mitjançant la experimentació i l'argumentació lògica, la trobada i definició de problemes només l'aconsegueix la ment imaginativa entrenada en la lluita quotidiana contra les dificultats.

■ NOTÍCIES

■ Curs d'escacs

El Departament de Matemàtiques imparteix, des del passat 20 de febrer, un curs d'escacs d'una durada de 50 hores. El curs equival a una assignatura de cinc crèdits de lliure elecció. Segons els organitzadors, el joc conté elements característics de l'activitat humana i hi conviuen, alhora, el pensament lògic i estrictament científic, la capacitat de sistematització dels coneixements, la fantasia, la bellesa i la competitivitat. El curs, que imparteix Lluís Comas Fabregó, campió del món infantil l'any 1984 a l'Argentina, és coordinat pel professor Vladimir Zaiats.

Més informació:
935811304
d.matematiques@uab.es

■ Visita de Saramago

Amb motiu de la inauguració del Centre Camões i el lliurament, el 22 de març, del premi de traducció de portuguès al català, farà acte de presència el Premi Nobel de Literatura José Saramago. La Biblioteca d'Humanitats i la Facultat de Traducció i Interpretació faran una exposició sobre literatura portuguesa, en la qual destacaran dos grans autors: Eça de Queirós i el mateix Saramago.

■ Estudis sobre l'Antic Testament

El Servei d'Assistència i Formació Religiosa (SAFOR) i la UAB organitzen el curs sobre la cultura judeocristiana de l'Antic Testament. El curs, de cinc crèdits de lliure elecció, s'impartirà els dimarts i els dijous de 13.30 a 15 hores.

Més informació:
SAFOR, Plaça Cívica
935811342

Ningú s'ha plantejat fins on pot arribar la civilització actual. Segons Jaume Garriga té uns 2.000 milions d'anys més d'existència.

Té límits la transmissió de coneixements?

Un grup de científics ha investigat si es poden transmetre coneixements a l'univers de manera il·limitada.

Un grup de físics es va plantejar si era possible transmetre els coneixements de la civilització actual a d'altres futures, de manera infinita, a l'univers. Per esbrinar aquest dubte, Jaume Garriga, professor del Departament de Física i membre de l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE), va elaborar un estudi al respecte. Hi van col·laborar els físics V. F. Mukhanov, de la Universitat Ludwig Maximilians (Munich), i A. Vilenkin i K. Olum, de Tufts University (Boston).

El big bang

Es parla sovint de la teoria del big bang, segons la qual una gran explosió va donar origen a l'univers fa 15.000 milions d'anys. Però gairebé ningú no s'ha plantejat fins on pot arribar la civilització actual, que, segons Jaume Garriga, té uns 2.000 milions d'anys més d'existència, ja que els nivells d'evolució i de transformació/modernització tenen, necessàriament, un límit. Aquest és el punt de partida de la investigació, que es va fer

l'estiu de l'any 1999 i els resultats de la qual han estat publicats per la revista *International Journal of Theoretical Physics*.

Els físics sostenen que quan l'univers assoleixi aquest límit, algunes regions de l'univers (univers-bombolla) tornaran a una semblant condició inicial (*big bang*) a causa d'haver arribat a un estat excitat, per iniciar de nou el procés evolutiu (constant cosmològica).

Aquestes petites regions o civilitzacions es multiplicaran. Malgrat tot, serà factible que els arribin els coneixements adquirits per la civilització actual, la saviesa acumulada al llarg de la història? Segons els resultats de l'estudi, sí, però amb certes limitacions.

Seria possible deixar una mena de disquet a l'espai amb la informació emmagatzemada, però això resultaria inútil, ja que les dades es podrien perdre, presenten una mena de data de caducitat.

Aquesta informació es podria transmetre només durant un període de temps finit. La conclusió de l'estudi ha estat que és possible la transmissió de coneixements a l'univers, però amb restriccions molt fortes ■

Eva Muñoz

Servei de Microscòpia Electrònica: Investigadors i alumnes poden fer ús d'aquests microscopis.

Microscopis electrònics, al servei de la investigació

A la Facultat de Ciències es troba el Servei de Microscòpia Electrònica. Es tracta d'un suport a la recerca, que disposa de la infraestructura en utilitatge i tècnica necessaris per a l'aplicació de la microscòpia a diversos camps de la investigació.

La Facultat de Ciències és l'edifici on es troba el Servei de Microscòpia Electrònica. Es tracta d'un servei de suport a la recerca, que disposa de la infraestructura en utilitatge i de personal tècnic qualificat necessaris per a l'aplicació de la microscòpia a diversos camps de la investigació, en especial a la biomedicina, la química i les ciències de materials.

Tots els investigadors de l'Autònoma que necessiten fer estudis de microscòpia electrònica, de microscòpia òptica làser confocal o els aparells necessaris per preparar les mostres abans de ser observades, poden demanar suport al Servei de Microscòpia Electrònica.

Aparells molt grans

Donat que aquests aparells són molts grans, de difícil adquisició a causa del seu preu elevat i que el seu funcionament i posta a punt requereix de tècnics especialitzats és molt més pràctic disposar d'un servei centralitzat per a tot el campus.

El professorat també pot utilitzar el servei com a eina docent. En aquest cas, els estudiants, acompanyats d'un professor de la seva llicenciatura i dels tècnics del servei aprenen el funcionament dels diferents microscopis i es familiaritzen amb el seu ús i les seves aplicacions.

No només gent de la UAB utilitza el Servei de Microscòpia Electrònica. També hi ha certa demanda per part d'empreses externes que no disposen d'un servei d'aquestes tipus. En aquests casos, l'empresa envia les mostres al servei, on són preparades i analitzades.

Entre el material de què disposa el servei destaquen un microscopi electrònic de transmissió Hitachi H-7000, un microscopi electrònic de rastreig Hitachi S-570 i un espectòmetre de energia dispersiva ■

Més informació:

<http://www.sme.uab.es/equips.htm>

Loli Jiménez

■ **Conèixer el món dels discapacitats**

La Fundació Autònoma Solidària, amb el suport del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Treball, organitza un curs d'introducció al món de les discapacitats. En el curs es donarà especial atenció als aspectes legals i la integració dels discapacitats a la societat, entre d'altres aspectes.

Més informació:

935813319

■ **La preparació per adaptar-se a l'euro**

La Universitat Autònoma de Barcelona començarà a fer les seves operacions en euros l'1 de gener de 2002, tot i que des de gener de 1999 es pot fer servir la moneda europea per fer pagaments que no siguin en efectiu. Així, s'està preparant una pàgina web per informar de les conseqüències del canvi monetari a les diferents operacions, del calendari de l'euro, de les normes de conversió i del disseny de les monedes i bitllets que circularan d'aquí a deu mesos. A més, hi haurà un llistat de webs relacionades amb la moneda europea, que poden ser de gran utilitat en la vida quotidiana.

■ **Miquel Roca parla sobre formació de l'advocat**

L'advocat i ex diputat Miquel Roca Junyent va pronunciar el 14 de febrer la conferència *La formació de l'advocat*. L'acte, al qual van assistir desenes de professors i juristes, va tenir lloc en el marc del lliurament de diplomes de la promoció de Dret, que es va celebrar a la sala Arnau de Vilanova de l'Hotel Meliá Confort Campus.

■ NOTÍCIES

■ **Papers per a tots**

Els estudiants de l'Autònoma es van manifestar el 20 de febrer passat en suport als immigrants. Sota el lema *Contra la llei d'Estrangeria. Papers per a tothom*, els manifestants es van concentrar a la Plaça Cívica per dirigir-se tots junts cap a la Plaça Universitat de Barcelona, on es van trobar amb altres estudiants de la UB, la UPC i la UPF.

■ **L'Enllaç, per e-mail**

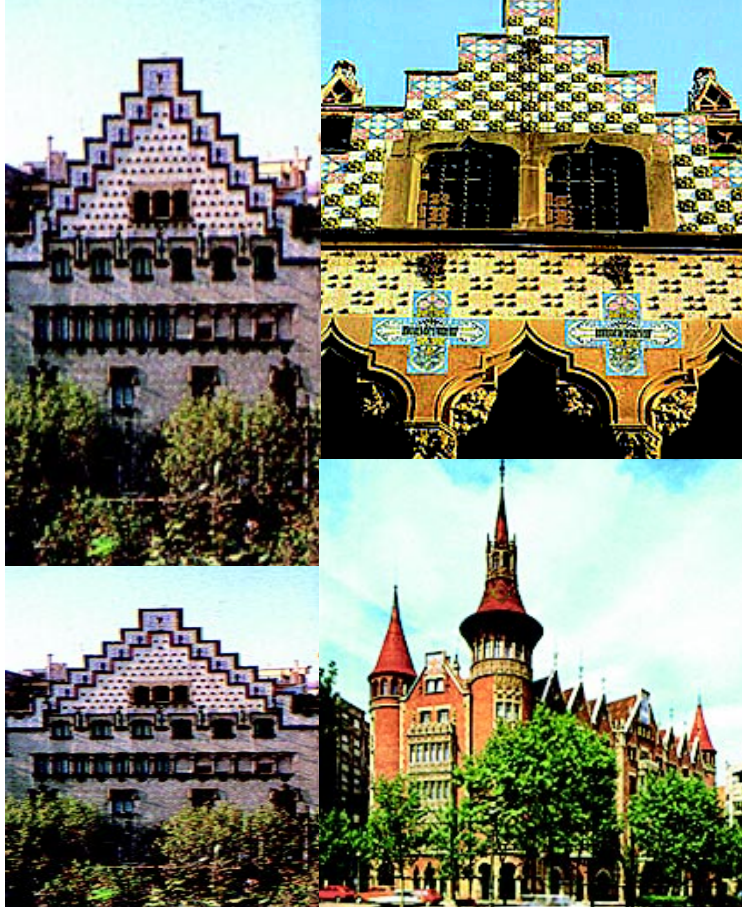
L'Enllaç, la revista digital del Servei d'Informàtica, amplia la seva periodicitat amb *L'Enllaç Puntual*, a través de la qual es difondran més ràpidament les novetats del Servei d'Informàtica. *L'Enllaç Puntual* funciona a través d'un sistema de difusió via e-mail al qual es pot subscriure tothom a través de l'adreça enllac@si.uab.es.

■ **Curs obert de geografia**

Estudis i propostes d'organització territorial a Catalunya, 1931-2000 és un curs obert del Doctorat en Geografia Humana que dirigeix Enric Lluch. La sala de graus de Lletres acollirà al març les conferències *El Pla Territorial parcial de la regió metropolitana de Barcelona, 1999*, el dia 9, i *L'organització territorial de Catalunya a l'entrada del segle XXI*, el dia 13.

■ **Cultura i economia**

En el cicle de conferències *Cultura i Economia*, intervinen el 15 de març Marta Lacambra Puig, el 22, Josep Oliu, i el 29, Eduardo Bueno. Totes tres conferències es faran a les 12h a la sala d'actes de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales.

El reconegut arquitecte rebrà el seu homenatge a la UAB.

Exposició en record de **Puig i Cadafalch**

La prolífica obra del arquitecte modernista Josep Puig i Cadafalch és recordada en una exposició a la Biblioteca d'Humanitats.

La Biblioteca d'Humanitats ha organitzat una exposició sobre l'arquitecte modernista Josep Puig i Cadafalch, una exhibició que s'emmarca dins dels actes que la ciutat de Barcelona dedicarà al llarg de l'any 2001 al reconegut artista.

L'exposició, que s'inaugura el 5 de març, ha estat proposada pel Departament d'Història de l'Art, de la Facultat de Filosofia i Lletres. La professora que coordina la exposició és Teresa Camps, juntament amb la Biblioteca d'Humanitats.

Dibuixos i maquetes

Però també els alumnes participen en aquest esdeveniment. Els estudiants d'Història de l'Art decoraran la vitrina de la Sala de Revistes on s'exposaran les obres de l'artista. En aquesta vitrina es podran veure no només escrits, sinó que també podrem gaudir de dibuixos i maquetes de les obres arquitectòniques de Puig i Cadafalch. D'altra banda, aquesta presen-

tació compta amb una vessant informàtica. Com a gairebé totes les exposicions fetes per la Biblioteca, a la direcció <http://www.bib.uab.es/human/exposicions.htm> es pot trobar més informació relacionada amb aquest esdeveniment.

A l'exposició virtual hi figuren les principals fonts en les quals es pot localitzar informació sobre Josep Puig i Cadafalch: el catàleg de les biblioteques de la UAB, les bases de dades i recursos internet.

També s'inclou una biografia de l'arquitecte i polític (va arribar a ser president de la Mancomunitat de Catalunya) i, finalment, una relació de les reproduccions exposades a la vitrina, entre les quals destaquen la Casa de les Punxes, el Palau Macaya i la Casa Amatller, totes elles a Barcelona. Uns edificis que guanyen amb el temps i que converteixen Barcelona en la capital del modernisme ■

Loli Jiménez

Aquest any els practicants de korbball compten amb la tècnica d'una jugadora belga que ha vingut d'Erasmus.

Trobada de talents literaris

Un dels principals objectius de l'Aula de Literatura consisteix a aproximar la literatura a la comunitat universitària. Es tracta d'un servei que va néixer el curs 98-99 i que compta amb el suport del Departament de Filologia Catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres per a la organització de diferents activitats.

L'Aula facilita la trobada dels universitaris interessats en la literatura i planifica activitats de caire divulgatiu i creatiu en relació a la poesia, la narrativa i el teatre, entre altres especialitats. L'Aula de Literatura també és l'escenari de sessions de lectura, taules rodones, concursos literaris i trobades d'escriptors, actors i editors.

Les activitats estan obertes a la participació de tots els membres de la comunitat universitària que hi estiguin interessats, ja sigui en la vessant organitzativa o bé en la seva realització.

L'Aula convoca, fins el 2 d'abril, un concurs d'assaig literari, que es divideix en tres categories: de poesia (*Estació de França*, de Joan Margarit), de narrativa (*Timbuktu*, de Paul Auster) i de teatre (*El lector por horas*, de José Sanchís Sinisterra).

Les bases del concurs es poden consultar per internet o bé es poden recollir a Cultura en Viu (Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica) o a la consergeria de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Aquesta agrupació literària està preparant, a més, una nova edició del concurs SAC: *Antologia de textos literaris*. El termini de lliurament dels originals resta obert fins al proper 6 d'abril.

Laia González

La seducció dels esports **minoritaris**

Un dels esports que es poden practicar a les instal·lacions del SAF a través de clubs universitaris és el desconegut korbball, un esport semblant al bàsquet però amb equips mixtes (4 nois i 4 noies).

Al Servei d'Activitat Física (SAF) hi ha esports que tenen molt d'èxit i són practicats per una gran majoria del estudiants esportistes. Però, hi ha altres universitaris que prefereixen no seguir la corrent i s'interessen per esports o activitats esportives que fins i tot la gent del carrer desconeix.

Aquest és el cas del tir amb arc, però, també i, encara amb més motiu, del korbball. Tots dos esports es poden practicar a les instal·lacions del SAF a través dels clubs universitaris.

En el primer cas, el club s'anomena Els arquers de Vall Moronta, que fa tres anys van voler obrir-se als estudiants de la universitat.

Els dos primers anys es van donar classes amb monitor. L'encarregat era l'Enric Sanllehí i la seva muller que fa tres anys que practiquen aquest esport i

conduïen el club de Vall Moronta.

L'altre esport és el korbball, que consisteix en una mena de bàsquet on els equips són mixtes (4 nois i 4 noies). La diferència però, és que la cistella és de mimbres i penja d'un pal de tres metres i mig de longitud. No hi ha joc individual, tot és en equip. Actualment hi ha 26 universitaris —dividits en dos equips— que el practiquen al SAF tots els dimecres i divendres a les 9 de la nit. Aquest és el cinquè any que a l'Autònoma es pot practicar el korbball, un esport que procedeix dels Països Baixos on el practiquen millor. Precisament, l'equip d'aquest any compta amb el suport d'una noia de Bèlgica que ha vingut d'Erasmus a estudiar sociologia ■

■ NOTÍCIES

■ Cicles comunicatius

El segon semestre, la Facultat de Ciències de la Comunicació organitza els IV Cicles de Conferències sobre Periodisme, Cinema i Publicitat vàlids per a 2 crèdits de lliure elecció. Al març comença el cicle sobre cinema: «Història del cinema: els nous cinemes (1957-1977)», que compta amb la presència d'Esteve Riambau i on es projectaran diversos films com *Ocho y medio*, de Federico Fellini o *El espíritu de la colmena*, de Víctor Erice. Els cicles de publicitat i periodisme es realitzaran a l'abril i al maig respectivament.

■ Tauler electrònic

Des de fa unes setmanes, L'Autònoma compta amb una nova eina de difusió informativa: el *tauler electrònic*, un espai en què els membres de la comunitat universitària poden posar missatges d'interès classificats en seccions: habitatge, compartir el cotxe, ofertes de compra i venda, ofertes i demandes de feina i altres. Al tauler electrònic s'hi pot accedir a través de qualsevol dels portals del web de la UAB. El tauler es presenta com a alternativa als cartells i la publicitat que es penja a les parets dels edificis del campus.

■ Llengua i cultura coreanes

Un passeig per la societat coreana per mitjà del seu idioma és el títol del curs de llengua coreana organitzat pel Centre d'Estudis Internacionals i Interculturals de cara al segon semestre. El curs es podrà convalidar per 3 crèdits de lliure elecció i té l'objectiu de donar a conèixer l'estructura de l'idioma coreà. Més informació: <http://www.uab.es/ceii>

MATÍAS ESCUDERO

Al centre hi treballen unes 30 persones.

Un Hospital Clínic Veterinari

Des de 1989 l'Hospital Clínic Veterinari tracta animals en la seva unitat d'animals petits on predominen gats i gossos, però on també, ajuden a animals tan sorprenents i perillosos com poden ser els cocodrils. Tres anys després apareix la unitat d'animals grans on tracten només a cavalls.

Ja fa onze anys que l'Hospital Clínic Veterinari gaudeix de la unitat d'animals petits i, uns vuit que té la unitat dels animals grans, que tracta només a cavalls. El més habitual és veure a la sala d'espera un bon nombre de gats i gossos que esperen ser atesos per un especialista.

El 50% d'aquests vénen perquè el seu veterinari els ha enviat cap a l'Hospital ja que hi trobaran l'especialista que necessiten pel problema que tenen: medicina interna, oftalmologia, neurologia, traumatologia, dermatologia, cardiologia, odontologia, nefrologia i urinari, digestiu, reproducció i exòtics.

Serveis tècnics i hospitalització

A part dels especialistes, a l'Hospital ofereixen altres serveis, com poden ser la cirurgia (de teixits tous i traumatològica), els diagnòstics (RX, endoscòpia, ecografia,

electrocardiografia i TAC) i, si és necessari, l'hospitalització en unitats intensives i d'infecciosos.

Al centre hi treballen unes 30 persones. Hi ha els veterinaris contractats, els professors de la facultat, els interns que s'hi estan durant un any rotatiu, els que fan el MIR (residents durant cinc anys que fan una especialitat) i per últim, els alumnes de quart i cinquè curs que van venint per períodes d'una setmana diverses vegades per tal de realitzar les pràctiques.

La Facultat de Veterinària a vegades utilitza les instal·lacions del centre per realitzar investigacions i esterilitzacions a gossos de dos centres d'adopció de la zona. I és que com diu la directora de l'Hospital, Berta Juanola, el centre es caracteritza per la seva infraestructura i per l'especialització ■

Laia González

■ Salvador Cardús i Ros
Sociòleg

Una de les veus més lúcides de la societat catalana, Salvador Cardús, analitza alguns punts candents de l'actualitat. Amb ganes de deixar les coses clares comenta, amb un llenguatge no sempre políticament correcte, el que pensa sobre la immigració o els nacionalismes.

"El senyor Aznar és un nacionalista descarat"

Creu que la nostra societat està moralment preparada per rebre els creixents fluxes migratoris que van arribant?

Depèn de quina immigració sigui, si és immigració del tercer món, depèn de com arribin i amb quines condicions. No és un problema de si les condicions morals són bones, sinó que depèn de si les condicions socials de recepció ho fan possible o no. Mentre hi ha una situació de creixement econòmic i fa falta mà d'obra, gairebé no es nota aquesta dificultat. Si ara vingués un any amb una situació de recessió econòmica i tornessin a pujar les taxes d'atur, ja veuries que ningú està preparat moralment, ni nosaltres ni els que vénen. La pregunta de si estem

preparats moralment també l'hauríem de fer als que vénen, si saben el que es fan quan vénen aquí, si saben què vol dir anar-se'n a viure a un país modern amb unes regles de joc exigibles en una societat moderna, saber què és la ciutadania, els drets individuals, les responsabilitats col·lectives.

El problema és que d'això, se'n pot parlar en termes políticament correctes i llavors hi ha coses que no es poden dir, o se'n pot parlar de veritat i reconèixer que certes formes de convivència són conflictives perquè hi ha interessos contradictoris o contraris.

No és que haguem d'estar més educats en la diversitat?

"Això de la solidaritat i la tolerància, amb calés també s'arregla. Te'n vas a viure més lluny i et tornes d'un tolerant terrible."

Diversitat n'hi ha hagut sempre, sempre hi ha hagut pobres i rics, i gent de dretes i gent d'esqueres, ja n'hi ha hagut de diferències socials i culturals. És com si diguéssim que un conflicte de classes es podria resoldre educant per la diversitat: hi ha dues classes amb interessos contraposats. Vols dir que quan hi va haver lluites de classes, si haguessin estat educats per la diversitat s'haurien estalviat el conflicte? Doncs no.

Ara vivim en una societat amb una capacitat per la crítica considerable i en alguns casos, com el dels immigrants, els mitjans de comunicació gairebé unànimement s'han posat al costat dels immigrants. No sense un cert punt d'irresponsabilitat,

i fins i tot amagant algunes coses que passaven allà.

La premsa no ha explicat quines màfies ho controlaven i qui ha estat exclòs, i com els grans sindicats ni tan sols han pogut entrar, com algunes organitzacions no governamentals importants han estat excloses del conflicte. La correcció política ha impedit explicar cruament què és el que passava allà.

Què vol dir amb això?

El que vull dir és que hi ha desigualtats de les quals en neixen conflictes. I que no és un problema d'educació; l'educació no dissimula el conflicte. No és un problema de conflicte de valors, no és que uns siguin tolerants, els altres intolerants, sinó que hi ha un conflicte social objectiu. Igual que entre pobres i rics, fins i tot quan s'estimaven, fins i tot quan l'obrer estimava el seu amo i feia el que fos per ell, això no ens ha d'enredar; hi havia un conflicte d'interessos objectius, amagat amb un discurs paternalista.

A vegades tinc la impressió que, darrere d'aquest discurs, de tolerància i demés tornem a ser com el que érem abans: fem un discurs paternalista per dissimular els conflictes objectius, i la resolució dels problemes no ve de posar els problemes al bany maria, sinó de mirar si el conflicte es pot resoldre.

Generalment els qui demanen tolerància i solidaritat són els que no han de donar-la, són els qui diuen a les persones que han de conviure en una situació difícil: "home, sigues tolerant i solidari". Això de la solidaritat i la tolerància amb calés també s'arregla, te'n vas a viure més lluny i et tornes d'un tolerant terrible. Almenys des de la sociologia hauríem de fer un esforç per no quedar atrapats en el que cal dir i ser capaços d'analitzar a fons quins són els conflictes.

■ **"Avui en dia hi ha molt individu que fa d'intel·lectual dins d'aquests nous esquemes molt més incorporats en la lògica mediàtica"**

■ **"Hi ha desigualtats de les quals en neixen conflictes. No és un problema d'educació, l'educació no dissimula el conflicte"**

Com veu la classe intel·lectual espanyola? Pensa que està prenent postures oficialistes?

Primera, no es pot generalitzar perquè no sabem qui és intel·lectual i qui no ho és, i no és el mateix un intel·lectual que alguns personatges mediàtics que es van construint al voltant de determinats fòrums, que trenquen el que havíem entès com a intel·lectuals. Intel·lectual com a figura crítica, al marge dels grups de poder.

Avui en dia hi ha molt individu que fa d'intel·lectual dins d'aquests nous esquemes molt més incorporats en la lògica mediàtica de la venda, del negoci... Jo no participo d'aquesta unanimitat mediàtica construïda des de Madrid en la qual hi ha molts intel·lectuals implicats, però tampoc em costa molt enten-

"En el cas de l'empresonament de Pepe Rei hi ha una voluntat de desarticulació d'un discurs contrari al pensament estatalista. Probablement l'hauran de deixar anar sense cap imputació especial."

dre'ls. També entenc que es puguin produir aquest tipus de situacions i, paral·lelament, haver gent que parla o pensa en públic, en veu alta, que adopten actituds en contra de l'estat de les coses també n'hi ha molts. I al nostre país, a Catalunya, en podríem fer una llista considerable.

Estan en forma els intel·lectuals catalans?

Sí que n'hi ha que estan en forma, però no sé qui són. Jo no n'estic.

Cap intel·lectual s'ho diria d'ell mateix, suposo.

Jo et sabria fer una llista de deu persones que pensen en llibertat, sense sotmetre's a l'imperi dels diners i de les conveniències i de la correcció política, i que són gent amb una certa projecció

“Ciudadans del món”

Els ciudadans del món no existeixen. Això és una collonada ideològica, però formalment no existeixen ciudadans del món. En tot cas ho són els sense papers. Qualsevol ciudadà per tenir drets i deures ha de ser reconegut com a ciudadà d'una nació. És una nació qui li dona els drets. És el fet de pertànyer a una comunitat. Dir que un és ciudadà del món és com dir que un és fill de Déu. Ho trobo fantàstic, és una afirmació de principis, però que a nivell jurídic no et dona cap avantatge. Aquestes afirmacions de principis solen ser fugides d'estudi, perquè això ho sol dir la gent que té els drets nacionals reconeguts i que no estan en qüestió. El nacionalisme que funciona, el nacionalisme normal, el que és hegemònic en els estats democràtics és un nacionalisme implícit, que de tant naturalitzat i normal, gairebé no sembla que hi sigui.

pública. Josep Maria Terricabres, Rubert de Ventós, Fèlix Martí, Jordi Porta, Joan Culla... És a dir, una sèrie de gent que té una presència, una rellevància mediàtica i que és capaç de pensar des d'una visió crítica. Concretament, n'hi ha que són molt lúcids en relació al conflicte del País Basc. A Espanya, però, no en conec.

Som més nacionalistes els catalans que els espanyols? Un es pot sentir català i no espanyol sense ser nacionalista?

Depèn de com definim el nacionalisme. Hi ha hagut un procés tenaç els últims anys de criminalització del mateix concepte de nacionalisme. Arriba un moment en que un es planteja si valdria més no dir-se nacionalista per estalviar-se el problema, però

aquesta seria la victòria dels que volen precisament això. Forma part d'un combat polític, no és el problema d'anàlisi dels termes.

Jo sempre dic que el nacionalisme es veu en els fets, i si jo miro al meu voltant, veig que els nord-americans són molt nacionalistes, els francesos, els anglesos també, el Blair és un gran nacionalista i per això va guanyar les eleccions, el senyor Aznar és un nacionalista descarat...

Els catalans som uns nacionalistes a la defensiva, més aviat avergonyits de ser-ho, ens hem de justificar. Alguns no s'atreveixen a dir-s'ho i es fan dir catalanistes, o nacionalistes “però democràtics”. Tothom ha de buscar un pretext per voler fer el que volen els altres. O és que

■
“La nació és el poble, i qualsevol sistema polític que es fonamenti en la voluntat popular és nacionalista”

els altres no aixequen banderes, no tenen seleccions nacionals, o no tenen dies del seu orgull nacional?

Des del punt de vista pràctic, els catalans som molt menys nacionalistes. En la nostra pràctica política, som un poble amb veritables dificultats per manifestar les pròpies adhesions nacionals, també per raons històriques.

A la resta d'Europa les expressions nacionals o nacionalistes són molt més accentuades, llavors si la pregunta és si es pot ser catalanista o es pot voler la independència sense ser nacionalista, hauria de ser que es deixés la paraula nacionalista per algunes ocasions més particulars.

Però no hi ha país, no hi ha independència, si no hi ha nació. La nació és el poble, i qualsevol sistema polític que es fonamenti en la voluntat popular és nacionalista.

De veritat?

Qualsevol tractat de política ho explica: la nació és prèvia a la democràcia. Sense poble, sense nació, no hi ha democràcia, hi ha d'haver un poble que sigui el que manifesti la seva voluntat, però s'ha de tenir construït el poble.

Històricament és veritat que les nacions no han tingut un origen especialment exemplar, sempre hi ha hagut batalles, no hi cap nació que hagi tingut un naixement innocent, però aquesta és una contradicció que també s'ha d'assumir.

Els orígens de la mateixa democràcia no són democràtics, sinó autoritaris i el seu naixement ha estat molt dur. En la democràcia, però, el ciutadà pertany, amb drets i deures, a un poble, a una nació i aquesta nació és la que s'expressa democràticament. Si no hi ha nació, no hi ha democràcia, així de bèstia és.

“Si per poder viure amb una certa dignitat em diuen: ‘si vostè no té nació, no té dret a la dignitat’, doncs llavors vull una nació.”

Com és el nostre nacionalisme?
Molt més moderat, demanem que ens deixin parlar en la nostra llengua, que ens deixin tenir una bandereta de tant en tant, poder comprar productes etiquetats en la llengua del país, tenir pel·lícules doblades en la nostra llengua...

I si això només ho podem tenir en un marc polític propi, reconeixent la sobirania de la nostra pròpia nació...

A mi m'han fet independentista els altres, no és que jo vulgui ser-ho.

Si jo pogués viure en normalitat nacional, en un marc més obert, doncs no hi hauria cap problema. Però si per poder viure amb una certa dignitat em diuen: “si vostè no té nació, no té dret a la dignitat”, doncs llavors vull una nació. Si no tens nació reconeguda, no tens dignitat nacional ■

Jordi Castroviejo

Moltes de les carreres preveuen el *pràcticum* a empreses o institucions públiques com la part pràctica que es necessita per completar la formació. El seu objectiu és —segons diuen— oferir a l'estudiant la possibilitat d'entrar en el món laboral per posar en pràctica els coneixements teòrics

Pràctiques externes: ¿primera oportunitat o primera decepció?

que ha adquirit i assabentar-se de la duresa del dia a dia professional. Però les pràctiques externes, ¿són realment un aprenentatge o converteixen els estudiants en mà d'obra barata, si no gratuïta? ¿són, en molts casos, una oportunitat desaproveitada? ¿estem contents amb el que ens ofereixen?

Exceptuant algunes titulacions de Ciències i la Facultat de Filosofia i Lletres, a la resta del campus es fan pràctiques externes, de forma obligatòria o optativa.

Tret de programes especials com el de Cooperació Educativa Universitat Empresa per a alumnes d'Administració i Direcció d'Empreses, tots els *pràcticums* tenen unes característiques similars: la facultat signa un conveni amb l'entitat perquè l'estudiant rebi una formació pràctica i l'executi en un entorn professional, sota l'empar d'un tutor a l'empresa i un altre a la Universitat.

Aquestes pràctiques se solen realitzar durant un semestre de l'últim any de carrera i es materialitzen en un número d'hores i de crèdits que pot

oscil·lar entre les 10 hores/crèdit de Dret i les 60 hores/crèdit de Periodisme.

Després del tutor de la facultat, amb la memòria de l'alumne i la valoració de l'empresa, determina la qualificació. I això és tot. O no.

Nous àmbits de treball

Les pràctiques externes són relativament recents, si exceptuem estudis amb una tradició de *pràcticum* com Medicina o Ciències de l'Educació.

Però com que la societat evoluciona, les pràctiques serveixen perquè la Universitat introdueixi els seus professionals, sobretot en nous àmbits de treball. Un exemple són els futurs pedagogs en departaments d'educació ocupacional o de planificació de

serveis educatius en Ajuntaments, però també és el cas de titulacions més recents, com Ciències Polítiques, Sociologia o Ciències Ambientals.

“Les pràctiques serveixen per adonar-te que els sociòlegs no estan molt demanats i que no trobaràs gaire feina.” És l’opinió d’una estudiant de quart de Sociologia que està realitzant les pràctiques al Grup d’Entesa Municipal de Sabadell.

I és que com diu la coordinadora, Laura Feliu, “molts tenen un primer contacte amb la realitat i descobreixen que hauran de fer tasques no gaire interessants”.

Feliu té una borsa de 239 organitzacions no governamentals, institucions, fundacions... però molt poques empreses privades. Tot i així, la professora Laura Feliu pensa que “les pràctiques serveixen perquè les entitats coneguin els alumnes i deixin de preguntar-se per a què serveixen aquests estudis”.

Els millors ambaixadors de la carrera

En aquesta mateixa línia, el coordinador de la titulació de Ciències Ambientals, Josep Mas, assegura que els seus alumnes en pràctiques “són els millors ambaixadors de la carrera i obren un camí laboral entre els enginyers, biòlegs i geòlegs que es troben al mercat fent estudis mediambientals”.

Respecte el fet que la majoria d’aquests estudiants s’hagin de buscar ells mateixos les pràctiques, Josep Mas es queixa del poc ajut que reben del Rectorat i de com totes les tasques, incloses les administratives, recauen en un únic responsable. Un fet que denunciï altres coordinadors, com la vicedegana de Relacions Laborals, Maria Jesús Espuny, que tot i així ha aconseguit que el seus alumnes cobrin —si no un salari, en

■ **“Molts tenen un primer contacte amb la realitat i descobreixen que hauran de fer tasques no gaire interessants”**

■ **“La finalitat ha de ser aprendre i si un mitjà només ofereix pràctiques per explotar-te, seria millor que la facultat les tragués”**

Alguns alumnes creuen que les seves pràctiques estan desaprovechades.

cursos de formació— i que la gran majoria es quedin amb convenis de cooperació educativa, amb una alta possibilitat d’inserció laboral.

Finalment, com a norma general, passa en molt poques llicenciatures (Química, Enginyeria Química, Enginyeria Electrònica).

Bona experiència

Però això no significa que els estudiants de l’Autònoma no estiguin ben valorats al mercat laboral. La coordinadora de *practicum* de Psicologia i Logopèdia, Susana Pallarès, aconsegueix cada any gairebé 550 places i assegura que “ara són les empreses les que venen a demanar estudiants”.

Un altre tema és què fan aquests estudiants. En general no hi ha

problemes i quan es detecten (advocats fent d’administratius o químics carregant sacs) se sol posar fi.

Tanmateix, alguns estan contents o creuen que les seves pràctiques estan desaprovechades i molts, pel que han escoltat d’altres companys, n’esperen molt poc.

L’Albert estudia quart de Psicologia i col·labora en el grup de teatre d’un centre de rehabilitació. Tot i que creu que és una bona experiència, “no veig com es fa un diagnòstic, el procés de les entrevistes, els tipus d’intervencions...”.

Però molt pitjor és el cas de Marta, que s’ha passat quatre anys a Periodisme aconseguint una bona mitjana per fer en l’edició catalana del diari *El Mundo*... la cartellera i la

■ **Només la meitat dels alumnes de Dret opten per fer pràctiques externes; l'altra meitat prefereix fer crèdits de lliure elecció**

programació de televisió els set dies de la setmana!

“La finalitat ha de ser aprendre i si un mitjà només ofereix pràctiques per explotar-te, millor que la Facultat les tregui”, diu Marta.

Tot i així, l'exvicedegana de pràctiques, María Gutiérrez, considera que “la cartellera és una de les pàgines més llegides i la seva producció suposa un aprenentatge com fer qualsevol altra informació”.

Marta exigeix que s'informi als alumnes en què consisteix cada pràctica abans d'escollir-la, com es fa a Polítics, Dret o Enginyeria Química.

El sistema d'accés a les pràctiques també pot ser un problema. Menys a Traducció i Interpretació, que ho fan per sorteig, i d'altres que no tenen problemes

d'*overbooking*, a la majoria t'envien a la primera o a la vuitena preferència segons l'expedient. I a algunes, com Enginyeria Química, l'entrevista de l'empresa és obligatòria, amb el perill de que et rebutgin.

Un bon expedient

Una recent llicenciada en Química (una carrera d'alt risc on el departament no ha aconseguit encara que li aclareixin del tot el tema de l'assegurança), denuncia que aquí no tens accés a fer pràctiques si no arribes a l'1 d'expedient amb el barem 3 (n'hi ha 8!).

“Perquè diuen que aquesta gent pot deixar en mal lloc a l'Autònoma, quan la veritat és que hi ha molts estudiants amb molt bon expedient que al laboratori fan por”, declara la llicenciada.

El sistema d'accés a les pràctiques és, de vegades, problemàtic.

Aquesta química considera que el *pràcticum* “en una carrera eminentment pràctica, hauria de ser obligatori”, i el cert és que la majoria dels estudiants del campus prefereixen fer-les. Però els que sembla que no pensen el mateix són els futurs advocats.

Segons Rafael Arenas, l'Autònoma és l'única Universitat que ofereix pràctiques externes en Dret, i les persones que les han fet reconeixen que és una gran experiència professional.

Tot i així, la meitat dels seus alumnes prefereixen fer aquests crèdits en les diferents assignatures de lliure elecció que ofereix el campus de la universitat. Mai no plou a gust de tothom ■

Lorena Martos

Salut de primera mà

Un esternut mentre estàs estudiant a la biblioteca? L'excusa perfecta per deixar un moment els apunts i passar-se pel dispensari de la UAB. Qüestió de salut. Però el Servei Assistencial de Salut de l'Autònoma no només ofereix aquest tipus d'atenció primària. Si t'ha entrat la paranoia perquè no has rendit prou als exàmens, o si són els queixals els que no t'han deixat concentrar-te, o si ha estat el tabac que t'ha posat nerviós i vols seguir una campanya de deshabituació de tabac, tot això té tractament a l'ambulatori del campus.

Entre la Vila Universitària i la Facultat de Medicina, i per damunt de la de Ciències de la Comunicació. Està amagat, però hi és, amb una trentena de professionals preparats perquè puguem gaudir d'una salut de primera mà. Molts estudiants de l'Autònoma no coneixen encara el Servei Assistencial de Salut (SAS), però altres han d'estar més informats pel fet de viure a la Vila o a Cerdanyola.

De fet, la feina al centre de salut va augmentar considerablement quan es va posar en marxa la Vila Universitària, ara fa nou anys. “No tant perquè hi hagués estudiants vivint al campus, sinó pel trànsit que això suposava, ja que quan anaven a classe passaven per aquí al davant i coneixien el servei”, diu la cap del SAS, Rosa Maria Peleato. Des de llavors, el nombre d'usuaris

s'ha estabilitzat. I no són només residents de la Vila: les visites rebudes l'any passat al centre han superat les 20.000, cosa que suposa una mitjana de 83 visites al dia. “Tenint en compte que la comunitat universitària arriba a les 40.000 persones —comenta Peleato—, crec que encara tenim poques assistències, però també és veritat que es tracta, en general, de gent jove i sana que no sol patir moltes patologies”. Realment, al Servei Assistencial de Salut no es respira cap ambient d'urgències d'hospital. Musiqueta relaxant de fons, una sala d'espera amb dues persones, alguna persona que entra per demanar hora per a les unitats especialitzades... i molt de trànsit de bates blanques i verdes. “Hem de pensar que ara, en època d'exàmens, la gent està més capficada en els estudis, i

■ **La comunitat universitària és jove i sana, no sol patir gaires patologies, excepte els típics refredats o les usuals faringitis**

■ **Comoditat, rapidesa i gratuïtat per a l'assistència bàsica són els principals avantatges que ofereix el centre de salut**

Residents al SAS?

La plantilla que treballa al Servei Assistencial de Salut està formada per una trentena de professionals titulats. Tot i que la Facultat de Medicina es troba al costat del SAS, en aquest centre de salut no hi ha cap estudiant en pràctiques o becat. "Això faria pensar en un servei de salut força experimental", diu la responsable del servei, Rosa Maria Peleato. Malgrat tot, hi ha la possibilitat d'incloure el Servei Assistencial de Salut a les pràctiques del MIR. llavors, els becats serien ja llicenciats.

per tant la feina baixa molt", assegura la responsable del SAS. En José, estudiant de Polítiques a la UAB, reconeix que durant aquesta època està ja prou angoixat pels exàmens com per preocupar-se per un refredat. "Si estic a la facultat, el més fàcil per no perdre temps és aconseguir algun *paracetamol*, a la farmaciola de cada facultat, o si no les noies sempre en porten". Però a d'altres les farmaciols no els basten. Tant és així que més de 7.000 estudiants visitaren el Servei Assistencial de Salut durant el 2000. És el col·lectiu més nombrós, seguit del professorat i del PAS, amb unes 5.000 visites cadascun.

Tot i que els universitaris en general segueixen anant al metge de la família per patologies usuals com una grip, la comoditat i rapidesa amb què

Durant tot l'any, el Servei Assistencial de Salut rep una mitja de 7.000 visites, que solen adreçar-se en general a la Unitat d'Atenció Primària.

t'atenen al SAS cada cop atreu més pacients. De fet, per gaudir d'aquest servei n'hi ha prou amb acreditar-se amb el DNI i el carnet d'estudiant, i a més la prestació està coberta totalment per l'assegurança escolar, excepte les visites de ginecologia i d'odontologia i algunes proves analítiques.

Urgències tranquil·les però ràpides

Urgències mèdiques de 8 a 21 hores. Durant tot el dia, unes 40 persones seran rebudes a la Unitat d'Atenció Primària, que al cap de l'any haurà tractat més de 10.000 pacients. És la més utilitzada. Des d'una simple faringitis a una traumatologia. Segons assegura la cap del Servei de Salut, la població jove té poques patologies i en general es veuen malalties "bastant

banals". L'emoció típica d'un hospital d'urgències de sèrie de televisió nord-americana arriba en contats casos, però almenys un desmai d'algun alumne, o un atac epil·lèctic que és molt usual, ja dóna per fer una sortida. En aquestes situacions, i només quan la urgència és dintre del campus, efectius del servei de seguretat i del centre de salut es desplacen fins al lloc del fets. Allà aplicaran una primera assistència per després traslladar el malalt al dispensari o, en els casos més greus, avisar una ambulància que portarà l'accidentat a l'hospital de Sabadell.

Visites discretes

Però al Servei Assistencial de Salut hi ha molt més que atenció primària. La Teresa, de Veterinària, ha arribat a l'ambulatori perquè té hora concertada per a una revisió ginecològica. Ja fa tres anys que visita el centre. "Acudir a aquest assessorament ginecològic és molt més discret, perquè no he de passar comptes a casa ni demanar la cartilla mèdica", comenta l'alumna. L'assistència en ginecologia és una de les especialitzacions que, juntament amb la medicina esportiva, l'odontologia i l'atenció psicològica i pedagògica, s'ofereixen al centre de salut del campus.

A part de la unitat de medicina esportiva, que com que és al Servei d'Activitats Física (SAF) rep bastants consultes, les altres especialitzacions no són gaire visitades.

"Com que la comunitat estudiantil és una població flotant desconeix que hi ha aquestes especialitzacions. En canvi, els professors i el PAS utilitzen molt més aquests serveis, com el d'odontologia", afirma Rosa Maria Peleato. Potser el problema és la poca difusió que es fa del centre de salut, o el fet de ser prestacions abonables. Tot i això, són preus reduïts i, per altra

banda, el servei d'atenció psicològica el finança totalment la UAB i a l'alumne li surt gratuït. A la sala d'espera del SAS és molt més habitual trobar-hi professors o PAS. Des de l'any 1991, aquests col·lectius poden seguir les revisions periòdiques a la unitat de salut laboral, un servei que cada cop adquireix més importància gràcies a la nova normativa de prevenció de riscos laborals. És la segona unitat que rep més visites de tot el dispensari: cada any porta a terme més de 2.000 revisions, d'un total de 4.000 persones de la UAB que pertany a aquests dos col·lectius.

A part de les revisions bàsiques de salut, la unitat porta a terme revisions més especialitzades en funció del tipus de feina de la persona. Els casos de les persones que treballen amb radioactivitat, que estan molt de temps davant la pantalla de

Per gaudir de l'assistència del SAS només cal acreditar-se amb el DNI i el carnet d'estudiant.

l'ordinador, o que han de transportar càrregues físiques pesades, mereixen una especial atenció, que ja recull la nova llei de prevenció de riscos laborals. A partir d'aquestes unitats, els professionals mèdics del dispensari ofereixen una sèrie bastant àmplia de prestacions, pel bé de la nostra salut. En tot cas, quan sigui necessari efectuar proves diagnòstiques complicades, com ressonàncies magnètiques o escàners, ens enveran a un altre centre de salut. O quan calguin especialistes en dermatologia o en cardiologia, tractaments que no posseeix el SAS. És clar que també podem recórrer a algun tipus de diagnòstic a través d'internet, o fins i tot podem trucar directament al telèfon 112 d'urgències. Tot, en definitiva, per gaudir d'una salut de primera mà ■

Neus Jordi

■ **El asesor pedagógico en la universidad.** Elisa Lucarelli (comp.). Buenos Aires, 2000. Ed. Paidós. 168 pàg.

En un àmbit on la pedagogia s'ha restringit tradicionalment al domini dels continguts, la didàctica universitària constitueix un desafiament tant des del punt de vista conceptual com des del metodològic. Conscients del fet que es tracta d'una disciplina incipient, les autores aborden diferents aspectes relacionats amb la tasca de l'assessor pedagògic a la universitat: la definició del seu lloc en una institució complexa com és la universitat, la seva intervenció en els processos de formació pedagògica dels docents, la resolució de problemes quotidians a l'aula o la relació entre processos formatius i una nova identitat professional, entre d'altres qüestions.

■ **Evaluación de la docencia. Perspectivas actuales.** Mario Rueda, Frida Díaz. Mèxic, 2000. Ed. Paidós. 368 pàg.

Convençuts que l'avaluació dels actors educatius ha de ser alguna cosa més que un mecanisme de control o un simple instrument per mesurar l'eficàcia, els col·laboradors d'aquest volum busquen promoure la reflexió crítica sobre l'avaluació de la docència i les seves perspectives de futur en els diferents nivells de l'ensenyament universitari. Per aquest motiu, intenten respondre, entre d'altres, als següents interrogants bàsics de la qüestió: Què s'ha d'avaluar a la docència? Qui i com ha de fer-ho? Quins efectes produeix

Fundació Autònoma Solidària / Moviment per la Pau

Les Mines Antipersonal

■ **Les mines antipersonal. Conferència Internacional sobre Desminatge.** Jordi Tolrà, Ramon Panyella (dir.). Ed. Fundació Autònoma Solidària / Moviment per la Pau. 157 pàg. 1.200 ptes.

Les mines antipersonal és un recull d'articles amb les intervencions dels ponents que van assistir a la Conferència Internacional sobre Desminatge, que va tenir lloc a la Universitat Autònoma de Barcelona durant els dies 24 i 25 de novembre del 1999. El llibre està format per les intervencions de les personalitats expertes en el tema, que van tractar sobre els problemes tècnics, legislatius i socials que representa l'eliminació de les mines i l'actuació conjunta d'entitats i governs per al desminatge. Segons els directors de la publicació, el llibre vol ser una aportació més a les campanyes per a la prohibició i l'eliminació de les mines feta en un epai acadèmic i de reflexió científica i social.

la institucionalització de l'avaluació dels docents? Quins beneficis pot aportar al procés d'ensenyament l'anàlisi del discurs a l'aula o de l'aprenentatge dels alumnes? El resultat és una obra que descobreix enfocaments innovadors i de primer ordre en el debat vigent sobre la matèria.

■ **La historia de las matemáticas. Del cálculo al caos.** Richard Mankiewicz. Barcelona, 2000. Ed. Paidós. 192 pàg.

Com han evolucionat les matemàtiques a través dels segles? Aquest llibre repassa la història d'aquesta ac-

tivitat intel·lectual en les diferents cultures i civilitzacions, demostrant que no es tracta en absolut d'una ocupació exclusiva de filòsofs, sacerdots i científics, sinó que afecta a la totalitat de les àrees del coneixement humà. En qualsevol moment de la història les matemàtiques han desenvolupat un paper transcendent: els mapes utilitzats pel comerç i els viatges, l'obsessió pel moviment dels cossos celests, la utilització de la perspectiva en l'art i la visió... Mankiewicz utilitza aquests referents per elaborar un text accessible i d'una immensa erudició.

■ **Adultescents. Autorretrato de una juventud invisible.** Eduardo Verdú. Editorial Temas de Hoy; Col·lecció Ensayo; 240 pàg. 2.200 ptes.

Els pares van córrer davant del *grisos*, van conspirar contra qualsevol tipus de poder establert i van abandonar el més aviat possible el niu familiar. Els fills, en canvi, s'apalanquen al domicili patern fins als trenta, passen de la política i rodolen de beca en beca sense decidir-se a acceptar les responsabilitats pròpies dels adults. Són els *adultescents*, els nous prototipus de la joventut actual, segons l'autor. El jove escriptor i periodista Eduardo Verdú (Madrid, 1974) reflexiona en aquesta obra i en aquests termes sobre els seus companys de generació, aquesta *joventut invisible*, sobre la qual llença una mirada a voltes àcida, a voltes humorística, però sempre original i honesta.

Tots hem vist alguna vegada el programa de televisió *Més enllà del 2000* i ens hem sorprés de les investigacions i prototipus que es fan als centres d'investigació

Intel·ligència artificial: els ordinadors també raonen

d'universitats arreu del món. La UAB no és una excepció i al nostre campus podem trobar l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA).

Els avenços tecnològics que s'han implantat a la nostra societat i que hem adoptat de la forma més natural són fruit d'anys i anys d'investigació. Els telèfons mòbils, els ordinadors portàtils, els robots que ajuden a fer operacions quirúrgiques d'una manera molt més ràpida i precisa no haurien estat possibles sense el treball de moltes persones que es dediquen a investigar sobre nous avenços electrònics que ens facin la vida més fàcil. Aquesta és la tasca de l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA).

Aquest centre depèn del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i es dedica a investigar sobre programes informàtics que puguin raonar i donar una solució a problemes

concrets. Les subvencions per a la tasca de recerca provenen de la Secretaria General del Pla Nacional de Ciència i Tecnologia que depèn del Ministeri de Ciència i Tecnologia.

Solucions raonades a problemes concrets

Pel seu director, Francesc Esteva, el terme intel·ligència artificial no és el més correcte per denominar la seva tasca, és un terme que pot portar a conclusions errònies. "La comunitat científica va acceptar aquest nom per conveni en una reunió".

En un primer moment, la gent que feia *software* i la gent que feia lògica van creure que es podia fer una mena de raonador universal que processés una sèrie de coses sobre les que pogués

L'objectiu de la Intel·ligència Artificial s'ha enfocat a la investigació de programes que fan raonaments sobre problemes molt concrets.

raonar i treure conclusions. Amb el temps es va veure que això era impossible", assegura Esteva. Per aquesta raó, l'objectiu de la Intel·ligència Artificial (IA) s'ha enfocat a la investigació de programes que fan raonaments sobre tipus de problemes molt concrets.

"Els problemes que tracta la IA són problemes sobre els que no en tens una especificació total. Potser hi ha cent casos sobre els que el programa et raona i et dona la mateixa solució però això no és garantia de que el cent ú et doni una solució igual. Això implica un cert grau de comportament intel·ligent per part del programa". D'aquesta manera es podria explicar la implantació del terme intel·ligència artificial, segons explica Fran-

■
**L'Institut
 investiga sobre
 programes
 informàtics que
 puguin raonar**

■
**"Les afirmacions
 que s'han
 fet de les
 investigacions
 són molt diverses",
 assegura
 Francesc Esteva**

cesc Esteva. L'Institut d'Intel·ligència Artificial segueix actualment tres línies d'investigació. Una d'elles és la dels sistemes d'aprenentatge. L'objectiu és bàsicament poder aprendre coses mitjançant el programa informàtic. La idea bàsica que segueix aquesta línia són els sistemes basats en casos anteriors. El programa et permet l'observació de problemes que s'assemblen al que es té en aquest moment i mira de trobar la solució.

Una altra línia d'investigació és la de recerca. Segons el director de l'Institut, aquesta és una línia bàsica de recerca sobre lògica i raonament en general sobre els mecanismes a través dels quals es pot trobar una solució. S'estudia el funcionament de les

L'Institut també investiga sobre els sistemes multiagents, on es parteix de la base que un problema depèn de més d'un factor.

coses partint de la base de que són complexes, que les coses no funcionen amb el sí o el no".

L'Institut també investiga sobre els sistemes multiagents. En aquesta línia d'investigació es parteix de la base que un problema no té una única causa sinó que depèn de més d'un factor. Aquests tipus de programes disposen de diferents paquets de coneixement amb un objectiu concret que l'usuari pot combinar per trobar la solució. Una altra característica és que t'orienten cap al mòdul de coneixement al qual s'ha d'anar per arribar al final del camí.

Dins dels sistemes multiagents trobem els sistemes orientats al coneixement i els sistemes experts que intenten imitar el raonament d'un especialista.

Aplicacions que ens fan la vida i la feina més fàcil

"Les aplicacions que s'han fet de les nostres investigacions són moltes i molt diverses, però com a centre d'investigació nosaltres fem els prototipus que després té la sortida comercial que vol l'empresa a la qual el venem", declara Esteva.

Programes destinats a diagnòstics en medicina, per controlar a les granges de porcs, un sistema de control d'energia solar i un programa d'aplicació a ordinadors portàtils fet amb col·laboració europea que dona informació sobre l'entorn de l'usuari, són algunes de les aplicacions que s'han fet a partir de les investigacions de l'Institut ■

Sara García

“Què hi fa això **aquí?**”

Des d'alumnes de Belles Arts fins a artistes com Jordi Benito, reconeguts dins el circuit de l'art contemporani, troben a la universitat una alternativa a museus i galeries. No tots però, connectem amb totes les formes de l'art, i la tasca de persones que ens el vol acostar esdevé força feixuga. A l'Autònoma, l'Espai B-5.125 d'Arts Plàstiques intenta apropar l'art contemporani dins l'entorn universitar i organitzant exposicions.

■ **Celia Flores i Maria Sellarès asseguren que la reacció de moltes persones en veure una obra en un passadís és l'interrogant: "què hi fa això aquí?"**

■ **Exposar en un espai públic no és cosa fàcil. Les parets d'algunes facultats i el vestíbul del teatre de l'Autònoma són el suport d'exposicions fotogràfiques**

"Nosaltres no fem d'aparador de botiga, no venem, només pretenem mostrar l'art d'una manera diferent a l'habitual", així responen a la pregunta Celia i Maria, dues de les sis persones que participen activament en l'Espai d'Arts Plàstiques. Es tracta d'un grup cultural que s'ha fet notar dins els espais d'art actual contemporani i intenta trobar llocs on exposar en el campus. L'Espai va començar a funcionar fa uns 25 anys. Avui el coordina Teresa Camps.

Celia Flores explica que "en aquests 25 anys ha anat funcionant amb alts i baixos, coordinacions i descoordinacions... però hi han passat molts i bons

L'Espai d'Arts Plàstiques, que va començar a funcionar fa uns 25 anys, és un grup cultural que intenta trobar llocs on exposar al campus.

artistes. Al principi ocupaven la zona on ara hi ha les aules de psicologia i allà podien exposar en un recinte tancat. Però aquestes aules les van prendre per reformes en la Universitat i llavors vam començar a ocupar passadissos".

Comissionar l'obra d'un artista en un espai públic significa tenir molt en compte el diàleg entre la peça i l'espai on està ubicada, per una banda, i entre l'obra i el públic, per l'altra. La Maria aclareix que "agafar coses que, en principi han d'estar en una galeria o en un museu i posar-les al passadís d'una facultat, comporta una sèrie de riscos". Treballant amb obres ja acabades

la dificultat està en adaptar-les a l'entorn de què es disposa. Aquest espai però, també té altres maneres de treballar, fent el procés contrari: ofereixen un espai a estudiants que vénen en grup o a artistes i ells fan les seves peces a partir de l'entorn que se'ls ofereix.

Un problema afegit és la seguretat de les obres. L'Espai no en garanteix la seguretat perquè no pot pagar l'assegurança de les obres, a banda que són obres que tampoc han estat mai assegurades ja que de vegades són treballs de classe. "Tenim una experiència una mica negativa... Vam col·locar obres en dues instal·lacions de lletres i el cas és que, els mateixos alumnes no les respectaven. De vegades una obra que estava ben muntada, al cap d'un temps ja fa fàstic. És impossible un bon manteniment i això és una pena i ens sap molt de greu no trobar un públic més receptiu", diu la Maria.

El popular i polèmic Jordi Benito

Artistes com el polèmic i popular Jordi Benito o Antoni Muntada exposen les seves obres a la universitat, junt amb estudiants de Belles Arts de la UB. Les seves obres les trobem bàsicament als passadissos de Lletres. Potser, ben aviat, algunes peces d'art ens sorprendran a la Plaça Cívica si aconseguen la participació d'alumnes de la Massana i la possibilitat d'ocupar espais a la Plaça.

Ferran Díaz és l'autor de l'exposició fotogràfica del vestíbul del Teatre. Amb l'exposició s'obre un cicle conduït per un nou subgrup dins l'Espai d'Arts Plàstiques B-5.125, l'Espai de Fotografia. Les imatges de Díaz Muñoz, acompanyades de textos, mostren diferents visions del cos d'una dona submergida en l'aigua ■

Montse Roig

■ AGENDA

TEATRE

■ **El teatre alternatiu a Barcelona.** Cicle de teatre de les sales alternatives de Barcelona març i abril de 2001.

■ **ShylocK** de Gareth Armstrong, direcció de Luca Valentino, amb Manel Barceló. Teatre Malic. Dimarts 20 de març, a les 17 h.

■ **La noche justo antes de los bosques** de Bernard M. Koltès amb Pedro Rebollo. Direcció de Luís Merchán i Pedro Rebollo, a la Sala Beckett. Dimarts 27 de març, a les 17 h.

■ **Un cop baix** de Richard Dresser. Direcció: Àlex Rigola Kronos Teatre i Sala Beckett Dimarts 3 d'abril, a les 17 h

MÚSICA

■ **Cançó d'autor al març de 2001.** Lídia Pujol i Sílvia Comes. *Al entierro*

de un hoja seca van dos caracoles. El dijous 1 de març, a les 17 h. Entrada: 500 ptes.

■ **Juan Canovas.** *Digo yo.* Dijous 15 de març, a les 18 h. Entrada gratuïta limitada a l'aforament de la sala.

■ **Jaume Sisa.** *Tornar a cantar.* Dijous 29 de març, a les 17 h Entrada: 500 ptes. Tots aquests concerts es fan a la sala Teatre de l'Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica.

■ **Musiques del s. XX.** Quartet afrodisax, finalistes del 11è. Concurs Paper de Música de Capellades. Interpreten obres de S. Joplin, T. Monk, P. Iturralde, J. Françaix, X. Boliart, A. Charles i S. Broton. Dijous 8 de març, a les 17 h. Sala Teatre de l'Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica.

■ **Lírica latinoamericana en concierto, música lírica.**

Amb Patricia Caycedo, soprano, i Pau Casan al piano. Dijous 22 de març, a les 17 h a la sala de Teatre de l'Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica

CINEMA

■ **Cicle els nous cinemes (1957 - 1977).** Març, abril i maig de 2001.

■ **Ocho y Medio,** de Federico Fellini (1963). Dilluns 12 de març.

■ **Pierrot Le Fou,** de Jean Luc Godard (1964) Dilluns 19 de març.

■ **Mirando hacia atrás con ira,** de Tony Richardson (1958). Dilluns 2 d'abril.

■ **Fresas salvajes,** d'Ingmar Bergman (1957). Dimecres 23 d'abril.

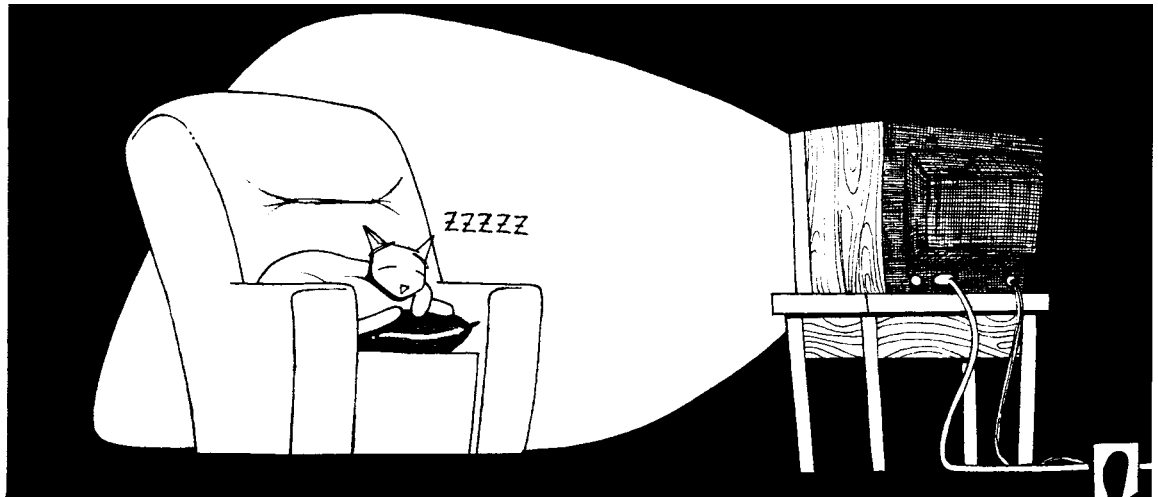
■ **La conversación,** de Francis Ford Coppola (1974). Dilluns 7 de maig

■ **El espíritu de la colmena,** de Víctor Erice (1973).

L'ÚLTIMA COLUMNA

FE D'ERRATES

Carles Domingo ens envia la següent queixa: "En el número 7 de la revista apareix un article sobre el telescopi Magic en el que es destaca la col·laboració en el projecte de l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE), però s'obvia que el Grup de Física de les Radiacions del Departament de Física de la UAB també participa en el projecte"

US VOLEU ANUNCIAR?
ÉS MOLT FÀCIL, HI HA 4 TRE MANERES...

Tel 935813288
Fax 935812005
_revcampus@kane.uab.es

EL CAMPUS de l'Autònoma
Facultat de Ciències de la Comunicació (UAB)
Cerdanyola del Vallès
08193 BCN

Dilluns 14 de maig. Totes les sessions es celebraran a la sala Cinema de l'Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica. Sessions obertes a les 12 h. Hi col·labora: Facultat de Ciències de la Comunicació.

■ **El cinema italià dels anys 90. Itàlia, tan a prop, tan lluny.** Març de 2001. Amb el massiu desembarcament de la indústria cinematogràfica nord-americana en el continent, el cinema europeu està en perill d'arribar a convertir-se en un producte exòtic. Una ocasió per a practicar la excepció cultural.

■ **Lamerica**, de Gianni Amelio (1994). VOI. Dijous 1 de març

■ **Il grande cocomero**, de Francesca Archibugi (1993). VOSE. Divendres 2 de març.

■ **La seconda volta**, de Mimmo Calopresti (1995).

VOSE. Dijous 8 de març.

■ **Luna e l'altra**, de Maurizio Nichetti (1996). VOI. Divendres 9 de març.

■ **Italiani**, de Maurizio Ponzi (1996). VOI. Dijous 15 de març.

■ **Anima divisa in due**, de Silvio Soldini (1993). VOI. Dijous 16 de març.

■ **Jornada dedicada a la Figura de Pier Paolo Pasolini.** Presentació de l'últim número de la revista *Archivos de la Filmoteca* (dossier *Aproximaciones a Pier Paolo Pasolini*, a càrrec de Daniela Aronica, editora del dossier; d'Ennio Bispuri, director del Istituto Italiano di Cultura de Barcelona, i de Josep Lluís Fecé, professor de cinema de la Universitat Ramon Llull i representant de la revista.

■ **Pasolini, un delitto italiano**, de Marco Tullio Giordana (1995). VOI.

Dijous 22 de març.

■ **Un eroe borghese**, de Michele Placido (1995). VOI. Dilluns 23 de març a la sala de Cinema de l'Edifici d'Estudiants de la Plaça Cívica. Sessions obertes a les 12 h. Hi col·labora: Istituto Italiano di Cultura de Barcelona i el Centre de la Imatge de la UAB.

CONFERÈNCIES

■ **Aula Oberta d'Amèrica Llatina.** Las sociedades complejas en la región del Alto Río Magdalena: investigaciones arqueológicas en San Agustín. Leonardo Moreno González. 7 de març.

■ **Concepciones indígenas de la salud y programas de cooperación en la Amazonia brasileña. El caso de Satere-Mawe.** Cristina Álvarez, profesora de la UAB. 14 de març.

■ **Rompiendo barreras: los análisis de ADN y sus aplicaciones a la arqueología maya.** María José Iglesias Ponce de León. Profesora de la Universidad Autónoma de Madrid. 21 de març.

■ **Cazadores-recolectores en la Patagonia argentina.** Estela Mansur i Ernesto Luis Piana. Centro Austral de Investigaciones Científicas. 28 de març.

■ **El intercambio alimentario entre el Viejo y el Nuevo Mundo.** Jesús Contreras, professor de la Universitat de Barcelona. 4 d'abril.

■ **Llengües indígenes i identitat: els casos de Brasil i Guayana.** Francesc Queixalós, del Centre National de la Recherche Scientifique. París. 18 d'abril. Sala de Graus de la Facultat de Filosofia i Lletres, de 15 a 16,30 h.

Universitat Autònoma de Barcelona

Consell Social

Temes

- ▶ Què esperen les empreses dels titulats en Ciències Econòmiques i Empresarials
- ▶ La formació continuada
- ▶ Sortides professionals dels titulats en Ciències Econòmiques i Empresarials
- ▶ Societat del coneixement i de la informació

Inscripcions

Preu d'inscripció a la Jornada: 15.000 ptes.
Col·legiats i associats: 5.000 ptes.
Inscripció gratuïta per a estudiants i personal de la UAB

Participants

Josep Arcas Romeu	Valldeperas
Enric Badia Ejarque	Ignació Fons Cavestany
Anton M. Brunet Berch	Valenti Pich i Rosell
Fernando Casado Juan	Josep Lluís Raymond Bara
Jordi Conejos Sancho	Enric Ribas Miràngels
Enrique Fuentes	Jordi Roig Bonet
Quintana	Mercè Sala Schnorkowski
Enric Genescà Garrigosa	Antoni Serra Ramoneda
Montserrat Llinés Soler	Carles Solà Ferrando
Joan Majó Cruzate	Santiago Tarin Puig
Josep M. Masjuan	José M. Vázquez Pena
Codina	Josep M. Veciana Verges
Mònica Melle	Josep M. Vegara i Carrió
Hernández	César Villazón Hervás
Joan Pere Losada Müller	
Román	Martín

Certificat d'assistència

Als alumnes que assisteixin a la Jornada, se'ls donarà un certificat d'assistència perquè pugui ser convalidat per 1,5 crèdits de lliure d'elecció. Per obtenir-lo hauran de respondre un formulari. L'assistència és obligatòria.

Informació: Consell Social

Universitat Autònoma de Barcelona - Edifici A
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel.: 93 581 25 81. Fax: 93 581 10 32

28

de març
de 2001

IV JORNADA COL·LEGIS PROFESSIONALS/UNIVERSITAT
Hotel Melià Confort Campus. Vila Universitària (Bellaterra)

■
Hesham Abu-Sharar
Professor d'àrab
de la Facultat
de Traducció
i Interpretació

ORTOL GIRONÉS

Raons d'una **desraó**

conseguir que la subjectivitat no influeixi a l'hora de resoldre els problemes que se'ns plantegen és un dels signes màxims d'intel·ligència, és a dir, la capacitat d'actuar amb racionalitat i imparcialitat malgrat que un mateix hi estigui del tot implicat. La migració és una qüestió que revoca la pretesa sensatesa de les democràcies occidentals. El primer món mostra la seva cara més cruel a l'abordar els problemes dels més desfavorits: prioritza el propi interès davant la necessitat aliena, justifica la barbàrie i la desraó —o almenys calla— simulant una amnèsia que posa de manifest un desvergonyiment escandalós.

Hesham Abu-Sharar dona classes d'àrab a l'Autònoma, però la seva dona, palestina, no pot treballar perquè no té permís per fer-ho —qui decideix qui pot treballar i qui no? Fa nou anys que va arribar a Catalunya, després de cursar els seus estudis a la Facultat de Traducció de Moscou, i parla quatre idiomes: castellà, anglès, rus i àrab. Va néixer fa 39 anys a la ciutat

d'Hebron, a Palestina. Es mostra escèptic davant la resolució del conflicte palestí-israelià. "Israel és l'únic país del món que no ha complert ni una sola resolució de l'ONU i cap dels seus líders sembla disposat a complir-les i retirar l'exèrcit dels territoris ocupats", diu Hesham. La passivitat de la comunitat internacional davant Israel s'explica, segons Abu-Sharar, perquè hi ha un complex a Occident davant l'holocaust que van patir els jueus, i matisa: "També milions de persones no jueves van ser assassinades, 20 milions de russos van morir per alliberar-nos dels nazis. Els països occidentals no pressionen perquè es compleixin les resolucions de l'ONU perquè tenen en Israel una base militar a la zona, és un intercanvi d'interessos", afegeix.

Racisme i integració

La por, la desconfiança davant allò desconegut, la remota possibilitat de perdre algun privilegi, la ignorància o la maldat són la base sobre la qual s'encobreixen determinades

"Hi ha molts estrangers a Barcelona que s'han integrat millor que molts espanyols que viuen a la part alta de la ciutat, sense interessar-se pels problemes dels altres".

actituds, sense comptar amb els que veuen un motiu legítim de supremacia d'uns sobre altres les raons de raça, sexe, religió, o el simple fet d'haver nascut en un determinat lloc.

Quant a la relació entre els immigrants i els habitants del país, Hesham pensa que les dues parts es necessiten, que ha d'haver un respecte mutu entre ells. "Normalment fan la feina que no volen fer els autòctons i se'ls paga per això, és un intercanvi". I afegeix: "L'estranger ha de comportar-se bé, fins i tot millor de com es comporta en el seu país, com a respecte al país que l'acull. Cal desterrar els tòpics, no hi ha poble bo o dolent, arreu hi ha de tot".

Davant les declaracions de Marta Ferrussola, la dona del president Pujol, referents als immigrants, somriu i mou el cap. Serà possible que no entengui el sofriment d'una mare perquè el seu fill no pot jugar al parc per estar ple de castellans? Aquests estrangers no tenen remei ■

Jorge Gómez